

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 14. julija 2016 *

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah — Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 — Člen 5, točki 1 in 3 — Pristojno sodišče — Pojma ‚zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji‘ in ‚zadeve v zvezi z delikti‘ — Nenadna odpoved vzpostavljenega dolgotrajnega poslovnega razmerja — Odškodninska tožba — Pojma ‚prodaja blaga‘ in ‚opravljanje storitev“

V zadevi C-196/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo cour d'appel de Paris (Francija) z odločbo z dne 7. aprila 2015, ki je prispela na Sodišče 29. aprila 2015, v postopku

Granarolo SpA

proti

Ambrosi Emmi France SA,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C. Toader (poročevalka), sodnica, A. Rosas, sodnik, A. Prechal, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. decembra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Granarolo SpA S. Dechelette-Roy in M. Agbo, odvetnika,
- za Ambrosi Emmi Francija SA L. Pettiti, odvetnik,
- za francosko vlado D. Colas, F.-X. Bréchet in C. David, agenti,
- za Evropsko komisijo A. Lewis in M. Wilderspin, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 23. decembra 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: francoščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5, točki 1 in 3, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42, v nadaljevanju: Uredba Bruselj I).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo italijanskega prava Granarolo SpA in družbo francoskega prava Ambrosi Emmi France SA (v nadaljevanju: Ambrosi) glede odškodninske tožbe zaradi nenadne odpovedi vzpostavljenega dolgotrajnega poslovnega razmerja.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 2(1) Uredbe Bruselj I določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

- 4 Člen 5, točki 1 in 3, te uredbe določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

1. (a) v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti;
- (b) za namene te določbe in razen, če ni drugače dogovorjeno, je kraj izpolnitve zadevne obveznosti:
  - v primeru prodaje blaga kraj v državi članici, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno,
  - v primeru opravljanja storitev kraj v državi članici, kjer so bile v skladu s pogodbo storitve opravljene ali bi morale biti opravljene;
- (c) če se ne uporabi pododstavek (b), potem se uporabi pododstavek (a);

[...]

3. v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti pred sodišči kraja, kjer je prišlo ali kjer grozi škodni dogodek;

[...]“

Francosko pravo

- 5 Člen L. 442-6 trgovinskega zakonika določa:

„I. Proizvajalec, trgovec, izdelovalec ali oseba, vpisana v obrtni register, nosi odgovornost in mora povrniti nastalo škodo, če:

[...]

5. [n]enadoma odpove, čeprav le deloma, vzpostavljeno poslovno razmerje brez predhodnega pisnega obvestila upoštevajoč trajanje poslovnega razmerja in minimalni odpovedni rok, določen v medpanožnih sporazumih v skladu s trgovinskimi običaji. Če se poslovno razmerje nanaša na dobavo proizvodov pod znamko distributerja, je minimalni odpovedni rok dvakrat daljši od tistega, ki bi se uporabljal, če se proizvodi ne bi dobavljali pod znamko distributerja. Ob neobstoju takih sporazumov lahko minister, pristojen za gospodarstvo, z odredbo za vsako kategorijo proizvodov ob upoštevanju trgovinskih običajev določi minimalni odpovedni rok in pogoje za odpoved poslovnih razmerij, zlasti glede na njihovo trajanje. Z zgornjimi določbami se ne izključuje možnost odpovedi brez predhodnega obvestila, če druga stranka ne izpolni svojih obveznosti, ali v primeru višje sile. Če odpoved poslovnega razmerja izhaja iz razpisa z dražbo na daljavo, je minimalni odpovedni rok dvakrat daljši od tistega, ki se uporablja na podlagi določb te točke, če je prvotni odpovedni rok krajši od šestih mesecev, v drugih primerih pa znaša najmanj eno leto.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 6 Iz predložitvene odločbe izhaja, da je družba Ambrosi s sedežem v Nici (Francija) že približno 25 let brez okvirne pogodbe ali klavzule izključnosti v Franciji distribuirala živilske proizvode, ki jih izdeluje družba Granarolo s sedežem v Bologni (Italija).
- 7 Družba Granarolo je s priporočenim dopisom z dne 10. decembra 2012 obvestila družbo Ambrosi, da bo od 1. januarja 2013 njene proizvode v Franciji in Belgiji distribuirala druga francoska družba.
- 8 Ker je bilo s tem dopisom nenadoma odpovedano vzpostavljeno poslovno razmerje v smislu člena L. 442-6 trgovinskega zakonika, ne da bi se spoštoval minimalni odpovedni rok zaradi trajanja njunega poslovnega razmerja, je družba Ambrosi na podlagi navedene določbe pri tribunal de commerce de Marseille (Francija) vložila odškodninsko tožbo proti družbi Granarolo.
- 9 To sodišče se je s sodbo z dne 29. julija 2014 izreklo za pristojno, češ da gre za tožbo v zvezi z delikti in je škoda v smislu člena 5, točka 3, Uredbe Bruselj I nastala v kraju sedeža družbe Ambrosi v Nici.
- 10 Družba Granarolo je 12. avgusta 2014 pri cour d'appel de Paris (Francija) vložila pravno sredstvo za izpodbijanje krajevne pristojnosti tribunal de commerce de Marseille z obrazložitvijo, da zadevna tožba spada med zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji v smislu Uredbe Bruselj I, katere člen 5, točka 1, kot navezno okoliščino določa kraj, kamor je bilo v skladu z zaporednimi pogodbami, sklenjenimi za vsako dobavo, blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno. Ta kraj pa naj bi bila – v skladu z navedbo „*Ex works*“ („franko tovarna“) na računih, ki jih je izdala družba Granarolo in ustrezajo enemu od standardnih izrazov (incoterms), ki jih je določila Mednarodna trgovinska zbornica za natančno opredelitev pravic in obveznosti strank na področju mednarodne trgovine – tovarna v Bologni.
- 11 Družba Ambrosi trdi, da so pristojna francoska sodišča, ker spor spada med zadeve v zvezi z delikti in je kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka ali kjer se tržijo živilski proizvodi družbe Granarolo, v Franciji. Podredno ta družba trdi, da ni dokazano, da so bile vse zaporedne pogodbe sklenjene v skladu z incotermom „*Ex works*“.
- 12 Predložitveno sodišče ugotavlja, da v francoskem pravnem redu tožba, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki temelji na členu L. 442-6 trgovinskega zakonika, pomeni deliktno tožbo, in se glede tega sklicuje na več nedavnih sodb Cour de cassation (Francija).
- 13 Ker pa so pojmi zadev „v zvezi z delikti“ in zadev „v zvezi s pogodbo“ v smislu Uredbe Bruselj I avtonomni pojmi prava Unije, to sodišče meni, da je treba v zvezi s tem predložiti vprašanje Sodišču.

- 14 V teh okoliščinah je cour d'appel de Paris prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 5, točka 3, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da odškodninska tožba, vložena zaradi odpovedi vzpostavljenih poslovnih razmerij v obliki večletne dobave blaga distributerju brez okvirne pogodbe in brez razmerja izključnosti, spada med zadeve v zvezi z delikti?
  2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali se za določitev kraja izpolnitve obveznosti, ki je podlaga zahtevka v primeru iz prvega vprašanja, uporablja člen 5, točka 1(b), te uredbe?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 15 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5, točka 3, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da odškodninska tožba, ki temelji na nenadni odpovedi vzpostavljenega dolgotrajnega poslovnega razmerja, kakršno je to v postopku v glavni stvari, spada med zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti v smislu navedene določbe.
- 16 Najprej je treba opozoriti, da je namen Uredbe Bruselj I z zelo predvidljivimi pravili o pristojnosti poenotiti kolizijska pravila glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter tako sledi cilju pravne varnosti, ki zajema izboljšanje pravnega varstva oseb s sedežem ali stalnim prebivališčem v Evropski uniji s tem, da tožniku omogoča, da zlahka ugotovi, na katero sodišče se lahko obrne, tožencu pa, da razumno predvidi, pred katerim sodiščem je lahko tožen (glej v tem smislu sodbo z dne 23. aprila 2009, Falco Privatstiftung in Rabitsch, C-533/07, EU:C:2009:257, točki 21 in 22).
- 17 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča sistem določitve splošnih pristojnosti iz poglavja II Uredbe Bruselj I temelji na splošnem pravilu iz člena 2(1) te uredbe, v skladu s katerim so osebe s stalnim prebivališčem na ozemlju države članice ne glede na državljanstvo strank tožene pred sodišči te države. V poglavju II, oddelek 2, Uredbe Bruselj I je le z odstopanjem od splošnega pravila o pristojnosti sodišč kraja prebivališče toženca določenih nekaj posebnih pravil o pristojnosti, med katere spada tisto iz člena 5, točka 3, te uredbe (glej v tem smislu med drugim sodbi z dne 16. julija 2009, Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, točki 20 in 21, in z dne 18. julija 2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, točka 30).
- 18 Sodišče je že razsodilo, da je treba ta posebna pravila o pristojnosti razlagati ozko in da ne dovoljujejo razlage, ki bi presegala primere, ki jih izrecno določa navedena uredba (sodba z dne 18. julija 2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, točka 31).
- 19 Opozoriti je treba tudi, da je treba izraza „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ in „zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti“ v smislu točke 1(a) in točke 3 člena 5 Uredbe Bruselj I razlagati avtonomno, predvsem s sklicevanjem na sistematiko in cilje te uredbe, za zagotovitev njene enotne uporabe v vseh državah članicah. Zato ju ni mogoče razumeti tako, da napotujeta na opredelitev pravnega razmerja, obravnavanega pred nacionalnim sodiščem, v veljavnem nacionalnem pravu (sodba z dne 13. marca 2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, točka 18).
- 20 Pojem „zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti“ v smislu člena 5, točka 3, Uredbe Bruselj I zajema vsak zahtevek, ki se nanaša na vzpostavitev odgovornosti toženca in se ne navezuje na „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu člena 5, točka 1(a), te uredbe (glej sodbo z dne 28. januarja 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, točka 44 in navedena sodna praksa).

- 21 Sodišče je že razsodilo, da zgolj okoliščina, da ena od pogodbenih strank vloži tožbo za ugotovitev civilne odgovornosti proti drugi pogodbeni stranki, ne zadostuje za ugotovitev, da ta tožba spada med „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu člena 5, točka 1, Bruselj I. Tako je, le kadar se očitano ravnanje lahko šteje za neizpolnitev pogodbenih obveznosti, kakršne je mogoče opredeliti glede na predmet pogodbe (sodba z dne 13. marca 2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, točki 23 in 24).
- 22 Iz tega izhaja, da mora v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, za določitev narave tožbe za ugotovitev civilne odgovornosti, vložene pri nacionalnem sodišču, zadnjenavedeno sodišče najprej preveriti, ali je ta tožba – ne glede na njeno opredelitev v nacionalnem pravu – pogodbene narave.
- 23 Poudariti je treba, da je mogoče v veliko državah članicah načeloma šteti, da dolgotrajna poslovna razmerja, ki so se oblikovala brez pisne pogodbe, spadajo v tiho pogodbeno razmerje, katerega kršitev lahko povzroči pogodbeno odgovornost.
- 24 Glede tega je treba ugotoviti, da člen 5, točka 1, Uredbe Bruselj I sicer ne zahteva sklenitve pisne pogodbe, vendar je opredelitev pogodbene obveznosti nujna za uporabo te določbe. Pojasniti je treba, da je mogoče šteti, da taka obveznost nastane tiho, zlasti kadar to izhaja iz nedvoumnih dejanj, ki izražajo voljo strank.
- 25 V obravnavanem primeru mora zato nacionalno sodišče najprej preučiti, ali je v posebnih okoliščinah zadeve, v kateri odloča, za dolgotrajno poslovno razmerje, ki je obstajalo med strankama, značilen obstoj obveznosti, ki so bile tiho sklenjene med njima, tako da je med njima obstajalo razmerje, ki ga je mogoče opredeliti kot pogodbeno.
- 26 Obstoj tihega razmerja pa se ne domneva in ga je zato treba dokazati. Poleg tega mora ta dokaz temeljiti na vrsti skladnih indicev, med katerimi so lahko med drugim obstoj vzpostavljenih dolgotrajnih poslovnih razmerij, dobra vera med strankama, rednost transakcij in njihov razvoj skozi čas, izražen s količino in vrednostjo, morebitni sporazumi o zaračunanih cenah in/ali priznanih popustih ter izmenjana korespondenca.
- 27 Predložitveno sodišče mora z vidika take splošne presoje preveriti, ali obstaja taka vrsta skladnih indicev, da bi odločilo, ali kljub neobstoju pisne pogodbe med tema strankama obstaja tiho pogodbeno razmerje.
- 28 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5, točka 3, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da odškodninska tožba, ki temelji na nenadni odpovedi vzpostavljenega dolgotrajnega poslovnega razmerja, kakršna je to v postopku v glavni stvari, ne spada med zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti v smislu te uredbe, če je med strankama obstajalo tiho pogodbeno razmerje, kar mora preveriti predložitveno sodišče. Dokazovanje obstoja tihega pogodbenega razmerja mora temeljiti na vrsti skladnih indicev, med katerimi so lahko med drugim obstoj vzpostavljenih dolgotrajnih poslovnih razmerij, dobra vera med strankama, rednost transakcij in njihov razvoj skozi čas, izražen s količino in vrednostjo, morebitni sporazumi o zaračunanih cenah in/ali priznanih popustih ter izmenjana korespondenca.

Drugo vprašanje

- 29 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5, točka 1(b), Uredbe Bruselj I razlagati tako, da je treba vzpostavljena dolgotrajna pogodbeno razmerje, kakršna so ta v postopku v glavni stvari, šteti za „pogodbo o prodaji blaga“ ali raje za „pogodbo o opravljanju storitev“ v smislu te določbe.

- 30 Najprej je treba pojasniti, da se navezne okoliščine za pristojno sodišče iz člena 5, točka 1(b), Uredbe Bruselj I uporabljajo, samo če bi nacionalno sodišče, ki odloča v sporu med strankama, ki sta med seboj vzpostavili dolgotrajna poslovna razmerja, ugotovilo, da ta razmerja temeljijo na „pogodbi o prodaji blaga“ ali na „pogodbi o opravljanju storitev“ v smislu te določbe.
- 31 Taka opredelitev bi izključevala uporabo pravila o pristojnosti iz pododstavka (a) navedenega člena 5, točka 1, v postopku v glavni stvari. Ob upoštevanju hierarhije, ki jo med pododstavkom (a) in pododstavkom (b) določa pododstavek (c) te določbe, se namreč pravilo o pristojnosti iz tega pododstavka (a) uporablja le alternativno in če se ne uporabita pravili o pristojnosti iz navedenega pododstavka (b) (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 42).
- 32 Sodišče je glede kraja izpolnitve obveznosti, ki izhajajo tako iz pogodb o prodaji blaga kot iz pogodb o opravljanju storitev, ugotovilo, da Uredba Bruselj I v členu 5, točka 1(b), avtonomno opredeljuje to navezno okoliščino, da bi se utrdila cilja poenotenja pravil o sodni pristojnosti in predvidljivosti (sodba z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 32).
- 33 Sodišče je razsodilo tudi, da člen 5, točka 1(b), Uredbe Bruselj I za pogodbe o prodaji blaga in pogodbe o opravljanju storitev ohranja obveznost, značilno za te pogodbe, kot navezno okoliščino za pristojno sodišče (sodba z dne 25. februarja 2010, Car Trim, C-381/08, EU:C:2010:90, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 34 Iz tega izhaja, da je treba pogodbo, katere značilna obveznost je dobava blaga, šteti za „prodajo blaga“ v smislu člena 5, točka 1(b), prva alineja, Uredbe Bruselj I (sodba z dne 25. februarja 2010, Car Trim, C-381/08, EU:C:2010:90, točka 32).
- 35 Tako opredelitev je mogoče uporabiti za vzpostavljeno dolgotrajno poslovno razmerje med dvema gospodarskima subjektoma, če je to razmerje omejeno na zaporedne sporazume, od katerih je vsak namenjen dobavi in prevzemu blaga. Ne ustreza pa sistematiki tipične distribucijske pogodbe, za katero je značilen okvirni sporazum, katerega predmet je zaveza o dobavi in oskrbi, ki jo gospodarska subjekta skleneta za prihodnost (glej po analogiji sodbo z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 36).
- 36 V obravnavanem primeru mora nato predložitveno sodišče, če bi se morebitna ustno ali tiho sklenjena pogodba štela za „prodajo blaga“, preveriti, ali je navedba „*Ex Works*“, obravnavana v točki 10 te sodbe, sistematično vsebovana v zaporednih pogodbah med strankama. Če je tako, bo treba šteti, da je bilo blago dobavljeno v tovarno družbe Granarolo v Italiji in ne v Francijo na sedež družbe Ambrosi.
- 37 Glede vprašanja, ali je pogodbo mogoče šteti za „pogodbo o opravljanju storitev“ v smislu člena 5, točka 1(b), druga alineja, Uredbe Bruselj I, je treba opozoriti, da je Sodišče že razsodilo, da pojem „storitve“ v smislu te določbe pomeni vsaj to, da stranka, ki jih opravlja, opravlja določeno dejavnost za plačilo (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 38 Glede prvega merila iz te opredelitve, in sicer obstoja dejavnosti, je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da zahteva dejanja in ne samo opustitev. Kot je Sodišče že razsodilo glede dejanskega položaja, precej podobnega tistemu iz postopka v glavni stvari, to merilo v primeru pogodbe, katere predmet je to, da ena od strank distribuira proizvode druge stranke, ustreza značilni storitvi, ki jo opravlja stranka, ki z zagotavljanjem take distribucije sodeluje pri spodbujanju širjenja navedenih proizvodov.
- 39 Distributer lahko zaradi zagotavljanja oskrbe, do katerega je lahko upravičen na podlagi take pogodbe, in morebitne vključenosti v poslovno strategijo dobavitelja zlasti pri pospeševanju prodaje, za ugotavljanje česar je pristojno nacionalno sodišče, strankam ponuja storitve in ugodnosti, ki jim jih

zgolj prodajalec ne more ponuditi, s čimer lahko s proizvodi dobavitelja osvoji velik del lokalnega trga (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 38 in navedena sodna praksa).

- 40 Glede drugega merila, in sicer plačila za dejavnost, je treba poudariti, da ga ni mogoče razlagati v strogem smislu plačila denarnega zneska. Taka omejitev namreč ni niti določena z zelo splošnim besedilom člena 5, točka 1(b), druga alineja, Uredbe Bruselj I niti ni v skladu s ciljema bližine in poenotenja, ki jima sledi ta določba (sodba z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 39).
- 41 Glede tega je treba upoštevati to, da distribucijska pogodba na splošno temelji na dobaviteljevi izbiri distributerjev. Ta izbira lahko daje distributerjem konkurenčno prednost, ker bodo edini upravičeni prodajati proizvode dobavitelja na določenem ozemlju ali pa bo upravičenih distributerjev vsaj omejeno število. Poleg tega distribucijska pogodba pogosto določa pomoč distributerjem glede dostopa do reklamnega materiala, prenosa znanja prek usposabljanj ali celo plačilnih olajšav. Vse te ugodnosti, za preverjanje obstoja katerih je pristojno sodišče, ki meritorno odloča v zadevi, imajo za distributerje gospodarsko vrednost, ki jo je mogoče šteti za plačilo (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 40).
- 42 Iz tega izhaja, da je mogoče morebitno distribucijsko pogodbo s takimi tipičnimi elementi šteti za „pogodbo o opravljanju storitev“ za namene uporabe pravila o pristojnosti iz člena 5, točka 1(b), druga alineja, Uredbe Bruselj I (sodba z dne 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, točka 41).
- 43 V obravnavanem primeru mora predložitveno sodišče presoditi vse okoliščine dejavnosti, ki jih v Franciji opravlja družba Ambrosi, da bi na trgu te države članice prodajala proizvode družbe Granarolo.
- 44 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5, točka 1(b), Uredbe Bruselj I razlagati tako, da je treba vzpostavljena dolgotrajna pogodbeno razmerja, kakršna so ta v postopku v glavni stvari, šteti za „pogodbo o prodaji blaga“, če je za zadevno pogodbo značilna obveznost dobava blaga, ali pa za „pogodbo o opravljanju storitev“, če je ta obveznost opravljanje storitev, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

- 45 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Člen 5, točka 3, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da odškodninska tožba, ki temelji na nenadni odpovedi vzpostavljenega dolgotrajnega poslovnega razmerja, kakršno je to v postopku v glavni stvari, ne spada med zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti v smislu te uredbe, če je med strankama obstajalo tiho pogodbeno razmerje, kar mora preveriti predložitveno sodišče. Dokazovanje obstoja tihega pogodbenega razmerja mora temeljiti na vrsti skladnih indicev, med katerimi so lahko med drugim obstoj vzpostavljenih dolgotrajnih poslovnih razmerij, dobra vera med strankama, rednost transakcij in njihov razvoj skozi čas, izražen s količino in vrednostjo, morebitni sporazumi o zaračunanih cenah in/ali priznanih popustih ter izmenjana korespondenca.**

2. Člen 5, točka 1(b), Uredbe št. 44/2001 je treba razlagati tako, da je treba vzpostavljena dolgotrajna pogodbeno razmerja, kakršna so ta v postopku v glavni stvari, šteti za „pogodbo o prodaji blaga“, če je za zadevno pogodbo značilna obveznost dobava blaga, ali pa za „pogodbo o opravljanju storitev“, če je ta obveznost opravljanje storitev, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi